

θεατρο

«ΣΥΝΕΒΗ ΣΤΗΝ...ΚΑΤΙΝΑ»

από τό 'Ελεύθερο Θέατρο

της Άννυς Θ. Κολτσιδοπούλου.

Άπό τό 1970 πού ανέβαινε ή «Όπερα τοῦ ζητιάνου» τοῦ Τζών Γκαίη μέχρι τήν «Κατίνα» τοῦ 1978, ἔχουν γραφεῖ γιά τό «Έλεύθερο θέατρο» ἄρθρα ἐπὶ ἄρθρων». Έγκωμιαστικά, προφητικά, ἀπογοητευμένα, ἐνθουσιασμένα, παραπλανητικά, γραφικά, διαλυτικά κι' ἐποικοδομητικά.

Όπως καί νά' χει τό πράγμα, τό γεγονός εἶναι ἕνα, πώς τό θέατρο αὐτό, ὁκτώ χρόνια τώρα ζεῖ αὐτοδύναμο καί τή στιγμή αὐτή ὄχι μόνο ζεῖ ἀλλά καί βασιλεύει εἰσπρακτικά.

Έπιδιώκοντας σέ κάθε καινούρια τους παραγωγή νά συγκεντρώνουν τά καταστάλλγματα τῆς ἐκφραστικῆς τους ἔρευνας καί τῶν ἐμπειριῶν

τους, ἔδωσαν συχνά παραστάσεις – ἰσολογισμούς, πού ἀνοιξαν ὅποσδήποτε καινούρια μονοπάτια στό νεοελληνικό θέατρο τῆς τελευταίας δεκαετίας.

Η φετινή τους δουλειά, εἶναι θαρρῶ ἕνας γενικός ἰσολογισμός. Δέν πρόκειται γιά προσπάθεια πολυσύνθετη καί πολυσύστατη, πρόκειται γιά ἕνα καθαρό εἶδος, πού ὁλοκληρώθηκε μετά ἀπό πολλές ἀναζητήσεις καί περιπέτειες. Ήταν φυσικό, πώς ὁ κεντρικός ἄξονας πού ἔνωνε ὅλες τους τίς προσπάθειες ὡς τώρα, θά κατέληγε στήν «καθαρόαιμη» ἑλληνική ἐπιθεώρηση. Κι' ὁ κεντρικός αὐτός ἄξονας, λέγεται Καζατζίδεια λαϊκότητα τῆς δεκαετίας τοῦ '50 μαζί μέ ἰσκιους Μανρέα,

Αὔλωνίτη, Λειβαδίτη, Βέμπο, Ρένα Ντόρ, Λαμπέτη, Βούρτση, μαζί μέ τήν «Αἴγλη» τοῦ Ζαπτείου, μαζί μέ τίς παραστάσεις στόν Κολωνό, τό Περιστέρι, ὅπου τρέχαν μαθητές ἀκόμα τῆς σχολῆς τοῦ Έθνικοῦ – ἀντιφεστιβαλικοί – γιά νά παρακολουθήσουν δασκάλους τοῦ ἐπιθεωρησιακοῦ εἴδους ὅπως τόν Άθερινό, τήν Φωφῶ Βασιλάκη, τήν Μ. Τζέλου. Κάθε Δευτέρα ἀλλάζε ἐπιθεώρηση. Δέν εἶναι ἀστείον πράγμα νά' χεις δουτήξει τά θεατρικά σου κύτταρα μέσα σέ 50 – 60 τέτοιες ἀνεπαλήπτες παραστάσεις.

Αὐτή ἡ λαϊκότητα, ἦταν πού τοὺς ὁδήγησε καί στήν ἔξοδο ἀπό τοὺς λαβυρίνθους τῶν ἀτέλειωτων συζητήσεων καί θεωρητικῶν ἀναζητήσεων τοῦ 70 – 73, γιά «ἰδεολογικές πλατφόρμες», γιά «νησίδες ὑγειοῦς παραγωγῆς» γιά «συμφωνημένα ὁράματα»... «Θεωρούσαμε τοὺς ἑαυτοὺς μας, ὕγιεις σ' ἕνα ἄρρωστο περιβάλλον, κι' ἦταν Λάθος. Γιατί ἄλλωστε θά ἔπρεπε νά' μαστε ἀπαλλαγμένοι ἀπό τά ἐγγενῆ ἐλαττώματα πού ὅποσδήποτε εἶχαμε κληρονομήσει;...» Όπως καί νά τό κάνουμε ὅμως, ἦταν μιά ἀναγκαία διαδικασία κι' ἕνα ἀναγκαῖο πέρασμα ὅλες οἱ συζητήσεις κι' οἱ ζυμώσεις ἐκείνες»...

Καί νά' μαστε τώρα στήν «Κατίνα» τοῦ '78 μέ τρεῖς κατὰ τήν γνώμη μου – καί γνώμη τῶν περισσότερων θεατῶν – , ἰδιοφυῆ νούμερα κι' ἕνα ἐπι-

πεδο κυμαινόμενο στά ὑπόλοιπα.

«Μετά ἀπό τόσους δρόμους πού διανύσατε καί τόσες γλώσσες πού δοκιμάσατε, δέν προχωρήσατε οὔτε ἔσείς στά προγνωστικά τῆς ἀπήχησης πρὶν ἕνα νούμερο βγεῖ στόν ἀέρα; Πῶς ζυγίζεται αὐτό τό νούμερο;»

«Μόνον στό κοινό», εἶναι ἡ ἀπάντηση. «Αὐτή εἶναι κάπου καί ἡ γοητεία τῆς ἐπιθεώρησης: Οἱ ἰδιαίτερα ἀστάθμητοι παράγοντες τῆς ἐπιτυχίας καί τῆς ἀποτυχίας. Παίζει ρόλο ἡ νότα, τό ἡμίτονο, τό κοινό, ἡ ἀνάσα του, ἡ διάθεσή του, ὁ φωτισμός, ἂν εἶναι βραδυνή ἡ ἀπογευματινὴ παράσταση. Παίζει ρόλο ἡ διάθεση τοῦ ἡθοποιοῦ, ἡ αἴσθηση τῶν ρυθμῶν, ἡ αἴσθηση τοῦ μέτρου, τῆς ἁρμοῖας καί τοῦ κόντρα. Αὐτό τό περίφημο «γκέλ» τοῦ νούμερου ἀπ' τῆ σκηνῆ στή πλατεία κι' ἂν θέλετε πάλι πίσω, εἶναι συνάρτηση ἀπειρων πραγμάτων πού τά νοιώθεις, ὅπως τό περίφημο «Timing», ἀλλά δέν μπορεῖς νά τά πεῖς μέ λόγια». Γι' αὐτό εἶναι μακρὺς ὁ δρόμος γιά τήν καθαρόαιμη ἐπιθεώρηση.

Άν τό «Έλεύθερο Θέατρο» καταφέρει καί μόνο νά γίνει ὁ ἄξιος συνεχιστὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐπιθεώρησης, μιά πού τό εἶδος μπασταρδεύεται στά μεγάλα...καταστήματα καί τά μικρά πατάκια τῆς γειτονιάς» τ' ἀντικατέστησαν ἀναψυκτήρια», θά ἔχει ἐπιτελέσει ἕνα ἔργο ἀνεκτίμητο. ■